

о правах ребенка, касающемся защиты детей в вооруженных конфликтах 2000 г.

Гуманная направленность этих международно-правовых актов делает их незаменимым источником, регламентирующим все случаи, с которыми могут столкнуться дети в период международных и немеждународных вооруженных конфликтов.

В условиях современных конфликтов дети становятся не только жертвами, но порой также и лицами, которые сами совершают насилие. Детей превращают в средство ведения войны, систематически вербуют их в вооруженные силы или похищают, чтобы превратить их в детей-солдат, в результате чего они вынуждены своими действиями воплощать в насильственную форму враждебные чувства, испытываемые взрослыми.

Действующее международное гуманитарное право основывается на принципе, что дети не должны принимать непосредственного участия в вооруженных конфликтах. Однако этот принцип имеет ограничение, считая ребенком лицо, не достигшее 15 лет.

Шульга Д.В.

Національний університет «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ МИРОТВОРЧІ ОПЕРАЦІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Історики на основі вивчення письмових джерел стверджують, що 33 століття тому на Землі відбулася перша війна: єгипетський фараон Рамзес II воював з царем хетів Хетасаром. Незабаром між ними був укладений договір, який встановлював «вічний» мир. Але після цього на нашій планеті відбулося понад 15 тис. великих і малих війн, жертвами яких стали майже 4 млрд. чоловік. Таким чином, історію людства можна назвати історією війн. З метою припинення війн, встановлення і підтримки миру, в 1956 р. вперше для виконання міжнародних миротворчих операцій були застосовані збройні сили під егідою ООН.

Тому, актуальним є питання колективного забезпечення миру спільними збройними силами.

Метою даної публікації є аналіз літературних джерел, де висвітлюються особливості правового регулювання міжнародних миротворчих операцій. Для координації діяльності миротворчої діяльності Генеральною Асамблеєю ООН на основі відповідної Резолюції було створено Спеціальний комітет з операцій щодо підтримки миру у складі представників 33 країн світу. Основним завданням зазначеного вище комітету був всебічний розгляд можливості проведення міжнародних миротворчих операцій та вироблення практичних рекомендацій щодо їх здійснення.

Так, при застосуванні збройної сили для підтримки або встановлення миру виникають питання юридичного характеру щодо визначення правових засад та наслідків проведення операцій такого типу. Одним з основних моментів, який при цьому викликає особливу зацікавленість, є питання компетенції світового співтовариства (в особі ООН чи окремих держав) при здійсненні захисту прав людини та усуненні загрози миру за межами їх суверенних територій — аспект, без якого неможливе будівництво правового демократичного суспільства. Дослідженню питань компетенції окремих держав та світового співтовариства в цілому щодо захисту прав людини присвячені праці О.П. Мовчана, В.М. Чхиквадзе, Я.О. Островського. Ці автори звертають увагу на необхідність юридичного закріплення тісного взаємозв'язку між забезпеченням прав людини та збереженням миру й безпеки народів, що, як відомо, випливає з Статуту ООН. Саме тому, на думку вказаних вище авторів, питання порушення прав людини у тій чи іншій країні можуть стати предметом обговорення ООН та її органів тільки в тому разі, коли ці порушення через їх тяжкий або масовий характер, становлять загрозу миру та безпеці, свободі й незалежності народів, а внутрішньодержавний механізм цієї країни не може забезпечити відновлення порушених прав.

Виходячи зі сказаного вище, можна зробити висновок про те, що застосування збройної сили з метою міжнародного захисту прав людини та підтримки миру можливе лише за таких умов:

- наявності масових і грубих порушень прав людини, які кваліфікуються як порушення миру чи загроза мирові;
- прийняття Радою Безпеки ООН рішення щодо застосування збройної сили в подібних ситуаціях.

Яскравим прикладом застосування збройних сил окремо від ООН є колишня Югославія під час ракетних та авіаційних бомбардувань військами НАТО Сербії 1999 року, коли Генеральна Асамблея ООН не мала вирішального впливу на військовий альянс НАТО. Саме наявність автономного, зведеного військового формування надало би можливість миротворчому органу перешкодити незаконному застосуванню сили.

Таким чином, єдиною правомірною альтернативою застосуванню сили в рамках існуючого міжнародного правопорядку можуть бути заходи, санкціоновані Радою Безпеки ООН. Українське законодавство дає досить повне тлумачення ситуаціям, коли Україна може брати участь у міжнародних миротворчих операціях. Так, Закон України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях» від 23.04.1999р. визначає, що підрозділи Збройних Сил України можуть брати участь в заходах або діях, «...які здійснюються за рішенням Ради Безпеки ООН відповідно до Статуту ООН, ОБСЄ, інших регіональних організацій, які несуть відповідальність у сфері підтримання міжнародного миру і безпеки, згідно з положеннями глави VII Статуту ООН».

Аналіз опрацьованих нами у процесі дослідження літературних джерел переконливо засвідчує, що надання медичної допомоги хворим та пораненим військовослужбовцям у збройних конфліктах мирного часу організовується

відповідно до загальноприйнятих принципів медичного забезпечення у воєнний час. Однак необхідно враховувати особливості й специфіку цих конфліктів та інцидентів, географічні умови країн перебування миротворців і, особливо, міжнародні стандарти щодо надання медичної допомоги.

На підставі системного аналізу опрацьованих авторами літературних джерел та викладеного вище, варто зробити узагальнюючі висновки:

1. Єдиною альтернативою застосуванню збройної сили інших держав в міжнародному праві є миротворчі операції ООН з власним військом, згоду на проведення яких надано Радою Безпеки ООН.

2. Визначення рівня небезпеки для існування миру є прерогативою органів ООН як організації, що представляє суспільство.

3. При визначенні і розподілі прав та обов'язків між державами та ООН у праві застосування сили для підтримки і встановлення миру необхідно враховувати політичну обстановку, а також низку інших правових передумов.

4. Організація надання медичної допомоги хворим та пораненим військовослужбовцям у збройних конфліктах мирного часу потребує врахування особливостей й специфіки цих конфліктів, географічних умов країн перебування миротворців і, особливо, дотримання міжнародних стандартів щодо надання медичної допомоги.

Дорофеева А.В.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»

ПРОБЛЕМЫ РАСПРОСТРАНЕНИЯ ЯДЕРНОГО ОРУЖИЯ В МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ

Все глобальные проблемы пронизаны идеей географического единства человечества и требуют широкого международного сотрудничества для своего решения. Особенно острой является проблема сохранения хрупкого мира на Земле.

В наше время международное сообщество всё чаще сталкивается с проблемами разоружения. И, несмотря на попытки сократить арсенал ядерного оружия, обезопасить мир от его производства, мир мало, что сделал на пути решения этого вопроса.

На данный момент не все имеют представление о существующей опасности, о возможности и размере катастрофы с применением оружия массового уничтожения. Человечество не уделяет должного внимания этой проблеме из-за неосведомлённости и неосознанности всей глубины проблемы.

В нынешнее время нераспространение ЯО является одной из основных задач перед мировым сообществом. Дело в том, что с наступлением нового века перед человечеством появились качественно новые проблемы — новые виды ядерного оружия, государства, активно разрабатывающие ядерные